

Neljapäev, 7. mai 2009

Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide vaheliste suhete arendamine vastavalt Lissaboni lepingule

P6_TA(2009)0388

Euroopa Parlamendi 7. mai 2009. aasta resolutsioon Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide vaheliste suhete arendamise kohta vastavalt Lissaboni lepingule (2008/2120(INI))

(2010/C 212 E/13)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Amsterdami lepingule lisatud protokollriikide parlamentide funktsiooni kohta Euroopa Liidus;
- võttes arvesse Amsterdami lepingule lisatud protokollriikide subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta;
- võttes arvesse Lissaboni lepingut, eriti Euroopa Liidu lepingu artiklit 12;
- võttes arvesse Lissaboni lepingule lisatud protokollriikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus, eriti selle artiklit 9;
- võttes arvesse Lissaboni lepingule lisatud protokollriikide subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta;
- võttes arvesse oma 7. veebruari 2002. aasta resolutsiooni suhete kohta Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide vahel Euroopa integratsioonis ⁽¹⁾;
- võttes arvesse 27. jaanuari 2003. aasta suuniseid suhete kohta valitsuste ja parlamentide vahel ühenduse küsimustes (soovituslikud miinimumstandardid) (Kopenhaageni parlamentaarsed suunised) ⁽²⁾, mis võeti vastu Euroopa Liidu liikmesriikide parlamentide Euroopa ja ühenduse asjade komisjonide (COSAC) XXVIII konverentsil;
- võttes arvesse 21. juunil 2008 heaks kiidetud suuniseid parlamentidevahelise koostöö kohta Euroopa Liidus ⁽³⁾;
- võttes arvesse Pariisis 4. novembril 2008. aastal toimunud COSACi XL kohtumise järeldusi, eriti nende punkti 1;
- võttes arvesse Iirimaa parlamendi alamkomisjoni 2008. aasta novembris valminud raportit „Iirimaa tulevik Euroopa Liidus”, eriti raporti kokkuvõtte paragrahve 29–37, milles laialdaselt nõutakse riikide valitsuste kui nõukogu liikmete parlamentaarse kontrolli tugevdamist;
- võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
- võttes arvesse põhiseaduskomisjoni raportit ja väliskomisjoni ning arengukomisjoni arvamusi (A6-0133/2009),

⁽¹⁾ Vastu võetud vastavalt põhiseaduskomisjoni raportile A5-0023/2002 (Napolitano raport) (EÜT C 284 E, 21.11.2002, lk 322).

⁽²⁾ ELT C 154, 2.7.2003, lk 1.

⁽³⁾ Muudetud redaktsioon, vastu võetud Euroopa Liidu parlamentide esimeeste konverentsil 20.–21. juunil 2008 Lissabonis.

Neljapäev, 7. mai 2009

- A. arvestades, et Euroopa Parlamendi viimane resolutsioon suhete kohta riikide parlamentidega on pärit 2002. aastast ja seetõttu on aeg see läbi vaadata;
- B. arvestades, et Euroopa Liidu kodanikke esindab liidu tasandil otseselt Euroopa Parlament ja liikmesriike esindavad nõukogus nende valitsused, kes peavad omakorda oma riikide parlamentidele aru andma (vt Euroopa Liidu lepingu artikli 10 lõiget 2 Lissaboni lepingu sõnastuses); Euroopa Liidu vajalik parlamentarisatsioon peab seepärast tuginema kahele sambale: ühelt poolt Euroopa Parlamendi pädevuse laiendamine kõikidele liidu otsustele ja teiselt poolt riikide parlamentide pädevuse tugevdamine oma riigi valitsuse suhtes;
- C. arvestades, et Euroopa Konvendis oli liikmesriikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi esindajatel omavahel, kuid ka kandidaatriikide parlamentide esindajatega väga hea koostöö;
- D. arvestades, et refleksioonifaasis teatud teemadel parlamentide konverentside pidamine on end õigustanud, ning seetõttu võiks seda praktikat rakendada ka uue konvendi kokkukutsumisel või sellesarnastel juhtudel;
- E. arvestades, et suhted Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide vahel on viimastel aastatel paranenud ja muutunud mitmekesisemaks ning tegevuse laienemine on täheldatav nii parlamentide tasandil tervikuna kui ka parlamendikomisjonide tasandil;
- F. arvestades, et suhete edasisel arendamisel tuleks võtta arvesse praegu praktiseeritavate erinevate tegevuste eeliseid ja puudusi;
- G. arvestades, et uute pädevustega, mis on riikide parlamentidele omistatud Lissaboni lepingu alusel, eriti seoses subsidiaarsuse põhimõttega, julgustatakse neid aktiivselt osalema ELi tasandil poliitika kujundamise protsessis juba selle varajases etapis;
- H. arvestades, et kõik parlamentidevahelise koostöö vormid peaksid rajanema kahel põhimõttel: suurem tõhusus ja parlamentaarne demokratiseerimine;
- I. arvestades, et Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide peamine ülesanne ja funktsioon seisneb õigusloomega seotud otsustusprotsessis osalemises ja poliitiliste valikute kontrollimises vastavalt riigi või Euroopa tasandil; arvestades, et see ei muuda liigseks tihedat koostööd üldise heaolu nimel, eriti Euroopa Liidu õiguse ülevõtmisel riikide õigusaktidesse;
- J. arvestades, et soovitatav on välja töötada poliitilised suunised, mille alusel Euroopa Parlamendi esindajad ja asutused saaksid kindlaks määrata edaspidised sammud oma suhete kujundamisel riikide parlamentidega ning Lissaboni lepingu sätete rakendamisel riikide parlamentide suhtes,

Lissaboni lepingu osa suhete arendamisel

1. tervitab riikide parlamentidele Lissaboni lepinguga – mis kujutab endast „parlamentide lepingut” – antud uusi ülesandeid ja õigusi, millega suurendatakse nende rolli Euroopa Liidu poliitilistes protsessides; on seisukohal, et need õigused saab jagada kolme kategooriasse:

Teave:

- vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala poliitika hindamise kohta;
- sisejulgeoleku alalise komitee tegevuse kohta;

Neljapäev, 7. mai 2009

- aluslepingute muutmise ettepanekute kohta;
- Euroopa Liidu liikmeks astumise avalduste kohta;
- asutamislepingu lihtsustatud läbivaatamise kohta (kuus kuud ette);
- asutamislepingut täiendavate meetmete ettepanekute kohta;

Aktiivne osalemine:

- liidu nõuetekohases toimimises (üldsäte);
- Europoli ja Eurojusti kontrollimises koos Euroopa Parlamendiga;
- asutamislepingu muutmist käsitlevates kokkulepetes;

Vastuväide:

- õigusaktidele, mis ei vasta subsidiaarsuse põhimõttele („kollase kaardi” ja „oranži kaardi” menetlust kasutades);
- asutamislepingu muutmisele lihtsustatud menetlusega;
- õiguslase koostöö meetmetele tsiviilasjades (perekonnaõigus);
- subsidiaarsuse põhimõtte rikkumisele, esitades kaebuse Euroopa Kohtule (kui see on siseriiklike õigusaktidega lubatud);

Praegused suhted

2. märgib rahuloluga, et suhted riikide parlamentide ja parlamendiliikmetega on viimastel aastatel üpris positiivselt arenenud (kuigi arenguruumi veel on), eriti järgmiste ühistegevuste kaudu:

- parlamentaarsed ühiskohtumised horisontaalsetes küsimustes, mis väljuvad ühe komisjoni pädevusest;
- komisjonide korrapärased ühiskoosolekud (vähemalt kaks korda poolaastas);
- parlamentidevahelised *ad hoc* kohtumised komisjonide tasandil Euroopa Parlamendi või nõukogu esistujaks oleva liikmesriigi parlamendi algatusel;
- parlamentidevahelised kohtumised komisjonide esimeeste tasandil;
- koostöö parlamentide juhatuste tasandil Euroopa Liidu parlamentide esimeeste konverentsi raames;
- liikmesriikide parlamendisaadikute külaskäigud Euroopa Parlamenti, kus nad osalevad vastavate valdkonnakomisjonide koosolekutel;

Neljapäev, 7. mai 2009

- fraktsioonide ja parteide kohtumised üleeuroopalisel tasandil, kus kõigist liikmesriikidest pärit poliitikud kohtuvad Euroopa Parlamendi liikmetega;

Tulevased suhted

3. on seisukohal, et õigusaktide vastuvõtmisele eelnevat ja järgnevat dialoogi Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide vahel tuleks edasi arendada uutes vormides;
4. nõuab tungivalt, et riikide parlamendid suurendaksid oma jõupingutusi selle nimel, et riikide valitsused hakkaksid vastutama ELi vahendite jagamise eest; kutsub riikide parlamente üles teostama kontrolli siseriiklike mõjuhindamiste kvaliteedi üle ja viisi üle, kuidas riikide parlamendid võtavad ELi õigusaktid üle siseriiklikesse õigusnormidesse ja rakendavad ELi poliitikat ja rahastamisprogramme riigi, piirkonna ja kohaliku omavalitsuse tasandil; nõuab, et riikide parlamendid teostaksid ranget järelevalvet Lissaboni tegevuskava raames koostatavate riiklike tegevuskavade aruandluse üle;
5. peab kohaseks pakkuda riikide parlamentidele toetust õigusaktide eelnõude läbivaatamisel, enne kui liidu seadusandja neid arutama hakkab, ja nende valitsuste kontrollimisel nõukogus tegutsemise ajal;
6. märgib, et parlamentide vastavate valdkonnakomisjonide korrapärased kahepoolsed ühiskoosolekud ja parlamentidevahelised komisjonide tasandil *ad hoc* kohtumised, mis toimuvad Euroopa Parlamendi kutsel, võimaldavad pidada dialoogi juba praeguste või kavandatavate õigusaktide või poliitiliste algatuste varajases etapis ja seetõttu peavad need kohtumised jääma ning tuleks hakata süstemaatilisel looma omavahel vastavate komisjonide alalist võrgustikku; usub, et niisugustele kohtumistele võivad eelneeda või järgneda komisjonide kahepoolsed *ad hoc* koosolekud, et käsitleda riikide eriprobleeme; ning et komisjonide esimeeste konverentsile võiks teha ülesandeks koostada ja koordineerida valdkonnakomisjonide tegevuskava riikide parlamentiga suhtlemiseks;
7. märgib, et Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide valdkonnakomisjonide esimeeste kohtumised, näiteks väliskomisjoni, põhiseaduskomisjoni ning kodanike õiguste, justiits- ja siseasjade komisjoni esimeeste kohtumised, on osalejate piiratud arvu tõttu samuti üks mooduseid teabe ja arvamuste vahetamiseks;
8. on seisukohal, et eespool nimetatust erinevad koostöövormid võivad tõhusalt kaasa aidata Euroopa poliitilise ruumi loomisele ning neid tuleks edasi arendada ja mitmekesistada;
9. peab sellega seoses soovitavaks uuendusi riikide parlamentide tasandil, näiteks et Euroopa Parlamendi liikmetele antaks õigus esineda kord aastas riikide parlamentide täiskogu istungitel, osaleda Euroopa asjade komisjonide koosolekutel nõuandvas rollis, osaleda valdkonnakomisjonide koosolekutel, kui seal arutatakse Euroopa Liidu õigusaktide asjakohaseid aspekte, või osaleda asjaomaste poliitiliste fraktsioonide koosolekutel nõuandvas rollis;
10. soovib eraldada piisavalt raha valdkonnakomisjonide kohtumiste korraldamiseks riikide parlamentide vastavate komisjonidega ja Euroopa Parlamendi raportöride kohtumisteks oma partneritega riikide parlamentide juures ning soovib uurida võimalust, kas oleks võimalik luua tehnilised tingimused videokonverentside korraldamiseks riikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi valdkonnakomisjonide raportöride vahel;
11. on veendunud, et andes riikide parlamentidele subsidiaarsuse põhimõtte järgimiseks suuremad volitused, nagu on ette nähtud Lissaboni lepingus, on võimalik mõjutada ja hinnata Euroopa õigusakte nende varajases staadiumis ning sellega parandada õigusloomet ja suurendada õigusaktide sidusust ELi tasandil;

Neljapäev, 7. mai 2009

12. märgib, et esimest korda antakse riikide parlamentidele Euroopa Liidu küsimustes kindlaksmääratud roll, mis erineb riikide valitsuste rollist, aitab kaasa suuremale demokraatlikule kontrollile ning toob liidu kodanikele lähemale;

13. tuletab meelde, et oma riigi valitsust kontrollides peavad riikide parlamendid esmajoones järgima kehtivaid põhiseaduse norme ja õigusakte;

14. rõhutab asjaolu, et ELi õiguse rakendamisel etendavad riikide parlamendid väga tähtsat rolli ning selles valdkonnas oleks väga oluline luua heade tavade vahetamise mehhanism;

15. märgib sellega seoses, et parlamentide vahelise teabevahetuse elektroonilise platvormi – IPEXi veebisaidi ⁽¹⁾ loomine on suur saavutus, kuivõrd see võimaldab ELi dokumente läbi vaadata nii riikide parlamentide kui ka Euroopa Parlamendi tasandil ning vajaduse korral reaalses jälgida, kuidas riikide parlamendid neid dokumente siseriiklikku õigusse üle võtavad; peab seepärast vajalikuks Euroopa Parlamendi poolt tehniliselt välja arendatud ja käitatava IPEXi süsteemi asjakohast rahastamist;

16. kavandab riikide parlamentide ja komisjoni vahelise, õigusaktide vastuvõtmisele eelneva dialoogi süstemaatilisemat jälgimist (nn Barroso algatus), et saada teavet riikide parlamentide seisukoha kohta juba õigusloomeprotsessi varajases etapis; palub riikide parlamentidel teha oma sellekohased seisukohavõetud samaaegselt kättesaadavaks Euroopa Parlamendile;

17. väljendab rõõmu edu üle, mida viimastel aastatel on saavutatud Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide vahelise koostöö arendamisel välisküsimuste, julgeoleku ja kaitse valdkonnas;

18. tunnistab, et liikmesriikide parlamentidel on riigisisestel aruteludel oluline roll teabe andmisel ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) ning Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika (EJKP) kohta;

19. avaldab taas muret, et ÜVJP ja EJKPga seotud rahaliste meetmete osas on aruandekohustus parlamentide ees ebapiisav ning et seetõttu tuleb parandada koostööd Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide vahel, et saavutada demokraatlik kontroll nende kahe poliitika kõikide aspektide üle ⁽²⁾;

20. kutsub sidususe ja tõhususe huvides ning topelttöö vältimiseks üles Lääne-Euroopa Liidu (WEU) parlamentaarse assamblee likvideerimisele, niipea kui Lääne-Euroopa Liit on seoses Lissaboni lepingu jõustumisega Euroopa Liitu sulandatud;

COSACi roll

21. on seisukohal, et COSACi tulevane poliitiline roll tuleb kindlaks määrata Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide tihedas koostöös, ning et COSAC peaks vastavalt Amsterdamis lepingule lisatud protokollile riikide parlamentide funktsiooni kohta Euroopa Liidus jääma eeskätt teabevahetuse ja arutelude foorumiks üldpoliitiliste küsimuste ja riikide valitsuste kontrollimise heade tavade üle ⁽³⁾; on seisukohal, et lisaks tuleks teabevahetus ja arutelu keskendada õigusloome meetmetele, mis puudutavad vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala, ning subsidiaarsuse põhimõtte järgimisele Euroopa Liidu tasandil;

⁽¹⁾ IPEX – Interparliamentary EU Information Exchange, võeti ametlikult kasutusele 2006. aasta juulis.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 17. mai 2006. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta (ELT C 139, 14.6.2006, lk 1) ja Euroopa Liidu lepingu artikli 28 lõige 3.

⁽³⁾ Vt suunised suhete kohta valitsuste ja parlamentide vahel ühenduse küsimustes (soovituslikud miinimumstandardid), millele on viidatud eespool.

Neljapäev, 7. mai 2009

22. väljendab kindlameelsust täita täiel määral oma rolli, täita oma kohustusi COSACi toimivuse tagamiseks ning jätkata COSACi sekretariaadile ja riikide parlamentide esindajatele tehnilise toe andmist;

23. tuletab meelde, et Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide tegevus COSACis peab olema vastastikku täiendav ning seda ei tohi väljastpoolt killustada ega kuritarvitada;

24. on seisukohal, et Euroopa Parlamendi komisjonid peaksid olema tugevamini kaasatud COSACi istungite ettevalmistamisse ja olema nendel istungitel tugevamini esindatud; on seisukohal, et Euroopa Parlamendi delegatsiooni peaks juhtima põhiseaduskomisjoni esimees ning delegatsiooni koosseisus peaksid olema nende komisjonide esimehed ja raportöörid, kelle valdkonda COSACi parasjagu toimuva istungi päevakorrapunktid kuuluvad; peab vajalikuks, et COSACi istungite käigust ja tulemustest teavitataks esimeeste konverentsi ja saadikuid pärast iga kohtumist;

*

* *

25. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele ja valitsustele.

Kodanikualgatuse rakendamine

P6_TA(2009)0389

Euroopa Parlamendi 7. mai 2009. aasta resolutsioon, millega palutakse komisjonil esitada ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus kodanikualgatuse rakendamise kohta (2008/2169(INI))

(2010/C 212 E/14)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikli 192 teist lõiku;
- võttes arvesse 13. detsembril 2007. aastal allkirjastatud Lissaboni lepingut, millega muudetakse Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Ühenduse asutamislepingut;
- võttes arvesse Euroopa põhiseaduse lepingut ⁽¹⁾;
- võttes arvesse oma 20. veebruari 2008. aasta resolutsiooni Lissaboni lepingu kohta ⁽²⁾;
- võttes arvesse oma 19. jaanuari 2006. aasta resolutsiooni järelemõtlemisaja kohta: Euroopa Liitu käsitleva arutelu hindamise struktuur, teemad ja kontekst ⁽³⁾;
- võttes arvesse kodukorra artikleid 39 ja 45;
- võttes arvesse põhiseaduskomisjoni raportit ja petitsioonikomisjoni arvamust (A6-0043/2009);

⁽¹⁾ ELT C 310, 16.12.2004, lk 1.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0055.

⁽³⁾ ELT C 287 E, 24.11.2006, lk 306.